

מצורע

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

רוצים לפחות לרצות?

ימי הספירה, כולם צועקים: "ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה" - ואני הקטן לא צועק, לא מתעורר בכלל, אין אצלי שום הכנה לקבלת התורה. כלום.

אצלי בלב נשמעות זמירות אחרות... תחילת קיץ, רוחות אביב מנשבות, הכול פורח מסביב, קורץ לצאת אל המרחבים הפתוחים, להשתחרר מההתכרבלות החורפית - החוצה, אל הרחובות שטופי השמש והשדות המוריקים...

לאנשים כמוני בדיוק נועדה הכתבה על הכוח האדיר של הרצון שבעמוד זה, לאמור:

אמנם אין כך שום התעוררות, איך מתכוונן כלל לקבלת התורה, אבל אתה רוצה לפחות להתעורר? רוצה בכל זאת לקבל את התורה? וגם אם איך רוצה - האם אתה רוצה לפחות לרצות? כפי ששאל רבינו למישהו שהתלונן שאין הוא רוצה אפילו.

לקרוא את המאמר - ולהתפעם.

העורך

הכוח האדיר של הרצון

"איך הוא מעזי? איך הוא לא מתבייש? באיזו זכות הוא מגיש רשימה ארוכה כזאת של בקשות מופלגות?!"

הוא היה תלמיד סורר, המורה שלו כבר שבע ממנו מרוות לרוב. כפוי טובה היה בצורה איומה; ככל שהיטיבו עמו, כן גברה חוצפתו לשלם רעה תחת טובה; השחית, הזיק, ציער, קילקל. בכל יום השכים עם סדרת תעלולים חדשים שהסבו נזקים איומים ועוגמת נפש שלא יתוארו. הוא הלך מדחי אל דחי והתרחק ממורו ורבו ומן הדרך הטובה שהורה לו.

על אף הכל לא ניתק הרב את הקשר עימו, מפעם לפעם שלח לו תזכורות: לפחות תצטער קצת על המצב בו הינך נתון; לפחות תביע איזשהו רצון לעזוב את הדרך שבחרת לך - היה אומר לו, אך הדברים נפלו על אוזניים ערלות.

לילה אחד חלף ליד בית רבו, לרגע התעורר בלבו הירחור תשובה; הוא התגעגע לימים הטובים בהם שהה במחיצת רבו ונהנה מזיו חכמתו. מליבו נקרה אנהא כבושה: 'אוי, הלוואי והייתי זוכה להיטיב דרכי ולשוב להיות תלמיד הגון'.

הוא פונה ועולה בגרם המדרגות ונוקש בדלת: "מורי רבי, עשיתי כרצונך, הבעתי רצון מסויים להשתנות. עתה בבקשה אני רוצה שביכות הרצון הזה: א. שתתן את הנזקים שהזקתי עד היום; ב. תנקה אותי מכל אשמה; ג. שתתן לי סיוע נדיב לעתיד; ד. תחלק לכל הניזוקים מענקים ופיצויים - מכספך..."

תגידו, יש גבול לחוצפה?!

האם לא כך אנהנו נראים בתפילתנו אחרי ספירת

העומר?! בסך הכל 'טרחנו' להביע במילים ספורות את רצוננו לקבל את התורה מחדש, וזוהי הרי מהותה של ה'ספירה' בה אנו מתגעגעים וכמו סופרים את הימים עד להגעת היום המיוחל של קבלת התורה.

אך הרי קדמו לימי הספירה ימים רבים בהם הכעסנו וקילקלנו כל כך הרבה! מי יכול לשער את החורבן הנוראי שגרמנו למעלה! "כשמוציא עבירה מכה אל הפועל ח", הרי הוא מאבד עצמו ומאבד עולם מלא, כי בכל עבירה ח"ו פוגמין בכלליות העולמות ובכלליות השמות הקדושים הרמונא לצל"ו" (לקוטי עזות, תשובה כ).

ואף על פי כן אנהנו מתייצבים בעוז ומבקשים: "שבזכות

ספירת העומר שספרתי היום, יתקן מה שפגמתי... ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה..."

וזה עוד לא מספיק... "ועל ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות [!!!]... ולתקן את נפשתינו ורוחותינו ונשמותינו מכל סיג ופגם [!!!]" - לא פחות ולא יותר.

למה? באיזו זכות? - בגלל שהבענו רצון בן כמה מילים?!

כאן אנו לומדים על כוחו המופלא והבלתי נתפס של רצון קדוש, זהו אחד הגילויים המופלאים ביותר שגילה רבינו הקדוש: רצון של יהודי בוקע רקיעים, משנה סדרי בראשית - אפילו כשמצידו אין הוא יכול לפעול כראוי, אבל עצם העובדה שהוא בא ורוצה להיטהר - פותח צינורות שפע מלמעלה.

"בא ליטהר - מסייעים אותו" (שבת קד ע"א), זהו המפתח הנפלא לתיקונם של כל הבאים לשוב אל ה' - ואפילו מן המקומות הרחוקים ביותר, "כי הרצון עולה על הכל, ומשבר ומבטל ומבער כל הקשיות והעקמומיות שבלב והבלבולים" (לקוטי הלכות, פסח ט-ד).

בכח הרצון לשוב בתשובה, ניתן להתגבר על הכל, כיוון שהרצון נובע ממקום כה גבוה עד ששום פגם לא יכול לקלקל ולפגום בו (שם ערב ג-ו).

עומר השעורים הינו מאכל בהמה, זהו רמז למדרגה השפלה והנמוכה בה נמצא האדם בעת התרחקותו מן התורה, כאשר הוא נמשך לעשות מעשה בהמה ממש.

ואז העיקר הוא להשתוקק לכסוף ולהתגעגע לשוב!

זו הרי מצוות ה'ספירה' - להשתוקק ולהתגעגע מתי כבר נגיע ליום שבו ניטהר מאותו 'עומר שעורים' ונזכה לקבלת התורה.

זו איננה משאלת לב סתמית; ברצון הזה אצור כוח עצום ונפלא שמטהר את הנפש באופן בלתי מושג; "על ידי הכסופין דקדושה - שמשתוקקין ומוספין להשם יתברך כל ימי הספירה", אומר רבי נתן, "נטהרין בשלמות מוטמאת מצרים [!!!] וזוכין אחר-כך לבחינת קבלת התורה בשבועות".

(עפ"י לקוטי הלכות, דם א-ו, יא)

חוקי. הלימוד היומי

יום	יום בחדש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	ג	כו.	יז	תק-תקן	סד
א	ד	כו:	יח	תק-תקח	סה
ב	ה	כו.	יט	תקט-תקי	סו
ג	ו	כו:	כ	תקי-תקיב	סז
ד	ז	כח.	כא	תקי-תקיד	סח
ה	ח	כח:	כב	תקטו-תקטז	סט
ו	ט	כט.	כג	תקיז-תקיח	ע

יום של הפצה

ובאייר להצלחת שלמה יצחק בן זוהר ציפורה

ט באייר לע"נ מלכה בת שיינע

או צרות!
ברסלב
02-9950000
Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית שמש
טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

ה'מירשם' להתקדשות והיטהרות

זו גם הסיבה לשבעים לשונות הגויים, כשכלל אומה יש את שפתה המיוחדת לה, כי הדיבור משפיע כאמור על תכונות הנפש, לכן כל אומה המתייחדת בתכונה רעה מסוימת, יש לה גם לשון מיוחדת.

אולם עם ישראל זכה ללשון הקודש, שעל ידה התקדש והיטהר מהמידות הרעות התלויות בלשונות העמים.

זו הסיבה שהנחש פיתה את חווה בחטא עין הדעת, שכן היצר משתדל ראשית-כל, לכבוש את כוח הדיבור שבו 'מחווה' האדם את דעתו, וכל עוד הדיבור קדוש וזך – אין לו אפשרות להחטיא את האדם.

כך נבין כמה מאמרי חז"ל שהפליגו במעלתו של הדיבור, כגון: "אדם לעמל יולד (איוב ה, ז) – איני יודע אם לעמל פה נברא, אם לעמל מלאכה נברא. כשהוא אומר 'כי אכף עליו פיהו' (משלי טו, כו) הוי אומר – לעמל פה נברא" (סנהדרין צט ע"ב).

הרי לפנינו דרך סלולה לעלות בסולם הקדושה והטהרה בימי הספירה: יותר דיבורים קדושים, ביתר תשומת לב והתבוננות.

וכדומה, כך שכשנקדש את לשוננו יתקדשו גם מידותינו.

אולי יהיה מי שישתומם: מה עושים עסק כה גדול מדיבורים שפורחים וחולפים להם?

אך מסתבר, שהדיבור הוא כלי רב-עוצמה שמשפיע על כל תכונותיו ומעשיו של האדם, שהרי אמרו חז"ל "שנברא העולם בלשון הקודש", הרי שכל הבריאה ובודאי גם האדם עצמו תלויים בקדושת הלשון, בדיבורים קדושים.

לעומת זאת, החטא הקדמון נוצר על ידי הדיבור; הנחש שהסית בלשוננו גרם לחטא של האדם הראשון שהוא הסיבה לכל החטאים שבכל הדורות.

כעת נבין גם את מטבע הברכה שאנו אומרים בקידוש החג: "ורוממנו מכל לשון".

ישנם שבעים כוחות בנפש האדם, שנעוצים בשבעים האומות. כל אומה מתייחדת במידה רעה מסוימת, כאשר אחד מכוחות הנפש החומרית שולט עליה ביותר.

"גודל יקר הערך של לשון הקודש – שבו נברא העולם... וזה בחינת 'חיה' בחינת 'ולילה ללילה יהוה דעת'... על ידי לשון הקודש רוממנו מכל הלשונות, היינו שהרע שיש להלשון של האומה אחיה בו, נתבטל ונופל על ידי לשון הקודש ואין שליטה על ישראל".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א יט)

"ולטהרנו ולקדשנו בקדושתך העליונה". בקשה זו נאמרת בהטעמה ובערגה בכל יום מימי ספירת העומר, והיא מבטאת את חובתנו להיטהר ולהתקדש לקראת חג מתן תורה, כדרך שאבותינו התקדשו והיטהרו מזוהמת מצרים.

גם כאן צצה כמו מאליה השאלה: איך זוכים לזה?

כמובן, כל עמידה בניסיון, בין במחשבה בין בדיבור בין במעשה, מקדשת ומרוממת אותנו, אבל האם אין איזה 'מירשם' שבכוחו לרפא אותנו מהתאוות ומהמידות הרעות?

מסתבר שיש דבר כזה, והוא גם לא כל כך מסובך, הוא רק דורש עקביות והתמדה – להרבות בדיבורים קדושים של תורה, תפילה או חסד, ולהישמר ככל האפשר מדיבורים רעים של לשון הרע, שקר

נעקבות הדורות בחסידות

דורות

ר' הלל מיכאליץ

ר' הלל לא שכח את רבו שמעבר לים, ועשה מאמצים מרובים עד שעלה בידו להעלותו ארצה.

ר' הלל אף תמך כלכלית ברבי אפריימיל כל ימיו, ולאחר פטירתו ישב עליו שבעה, ואמר קדיש במשך שנה שלימה.

רבות פעל למען כבוד השבת, ומדי יום שיש מוסוב היה בין החנויות בתל אביב ומזכיר לבעליהן כי שבת קודש ממשמשת ובאה, ועליהם לסגור את החנות.

ר' הלל נפטר בדמי ימיו, ביום כ"ח לחודש ניסן שנת תשי"ט. הודות לקשר המכתבים שלו עם רבי אפריימיל, נותרו מכתביו של רבי אפריימיל המלאים חידושי תורה נפלאים על פי הקדמות רבינו, והובאו לדפוס בספר 'עונג שבת'.

מדי קיץ, נהג ר' ישראל, אביו של ר' הלל, לממן לרבי אפריימיל ומשפחתו נופש באחת מעיירות הקייט, שכן חלוש היה מטבעו, ונוקק למנוחה מבריאה. אל מעונות הקיץ היה מתלווה אליו הלל הצעיר, כדי להתבשם במחיצתו ולשתות ממעייני תורתו. כך זכה ר' הלל להתקרב לאורו של הנחל נובע מקור חכמה.

שנים ספורות טרם עלה הכורת על יהדות פולין, גמלה בלב ר' ישראל מיכאליץ ובנו ר' הלל ההחלטה לעלות לארץ ישראל.

במכתבו אליהם מאותם ימים, כותב רבי אפריימיל: "מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי, שזכותם להסכמה לנסוע לארץ הקדושה ונשברה המניעה הזאת. כן יעזר ה' יתברך לשבר כל המניעות, ומאוצר מתנת חיים יחננו, לנסוע לשם חיש קל מהרה מתוך הרחבה.

"ועתה אתם ברוכי ה', לאשר כי אתם ידידים ואוהבים נאמנים לי אהבה שאינה תלויה בדבר, לזאת הנני מבקש מכם בקשה גדולה, לאשר כי תהילה לא-ל נכסוף נכספתי גם כן לנסוע לארץ הקדושה, ארץ חמדה טובה ורחבה. לזאת, נא כאשר יעזור ה' יתברך לכם ותוכו לדרוש לציון, לנסוע לארץ הקדושה, זכרו נא גם אותי ליקח עימכם שם בצוותא".

ר' הלל ואביו זכו להוציא את תוכניתם לפועל, עלו ארצה והתיישבו בתל אביב, שבאותה עת חיו בה קבוצה מחסידים ברסלב.

נולד בפשדבורו שבפולין, לאביו ר' ישראל שהיה סוחר בדים ויחד עם זאת ירא ה' מרבים.

בפשדבורו התגורר אז הגאון החסיד רבי אפרים קרקובסקי, הידוע בכינויו 'ר' אפריימיל', צדיק וקדוש ובעל מידות נאצלות ששימש כמורה הוראה, וכעין אדמו"ר להמוני חסידים ואוהדים.

הלל, שהיה נער צעיר, זכה ללמוד תורה מפיו ולספוג אל קרבו מיראתו וצדקותו.

לא פעם אף התלווה אל רבי אפרים בניסיעותיו לגדולי הדור. על אחד מאותן ניסיעות, אל הרה"ק רבי אליעזר דוד מרדושיץ המכונה 'הסגן נהור', היה ר' הלל מספר בהשתאות:

דרכו של רבי אליעזר דוד הייתה להרבות בטבילות במקווה, כמו כן לא הושיט ידו לשלום איש בטרם טבל הלה קודם לכן, וגם אז עשה זאת כשידו עטופה במגבת.

כשהגיע רבי אפריימיל לרדושיץ, היה מותש מתלאות הדרך ופנה תחילה אל בית המדרש. נודע על כך לסגן נהור, לא המתין לרגע ומיהר לשם. כראות רבי אפריימיל אותו, קם מייד בהרדת קודש והתנצל שלא בא הוא לקבל את פניו קודם, יען כי טרם טבל במקווה, מפאת טורח הנסיעה.

אך שמע רבי אליעזר דוד את דבריו, נטל את ידו בחיבה גלויה, וקרא בתמיחה: "האתה זקוק למקווה?! הלא ידך קדושה וטהורה!"

נקודה

'הפקרות' זה לשקוע בחומריות, אך אין צורך להפקיר את החומריות כדי לעבוד את ה'.

(עפ"י שיחות הר"ן נא)

תיקון נשמה עם שמות קודש

לעבודת בוראו ול"זיכרון עלמא דאתי". כשחלפו ימי הפסח, קרא רבינו לתלמידו הנאמן רבי נתן, מסר בידו פתק שבו היו רשומים שמות קדושים בכתב יד קדשו, ואמר לו: "סע אל רבי יהושע, מסור לו שמות אלו, ואמור לו שייקחם בדעתו - והדבר יהיה לו לטובה גדולה".

עוד הוסיף רבינו לומר לו למסור לרבי יהושע, שיחשוב עליו (על רבינו) בכל יום, עד לפטירתו.

יצא רבי נתן בשליחות רבו, וכשהגיע אל בית רבי יהושע, מצאו חולה ומוטל על ערש דווי. הוא לימדו את שמות הקודש הכתובים בפתק והורה לו לחשוב על רבינו הקדוש עד לפטירתו; ואמנם, כעבור זמן קצר נסתלק רבי יהושע מזרין לעולמו.

מטרת השליחות הייתה להביא לכך שנשמת התלמיד תגיע לאחר פטירתו אל רבו, אשר יעסוק בגמר תיקונה השלם.

כשישב רבי נתן משליחותו החשובה, שיבחו רבינו על שזכה לקיים מצווה נשגבה כזו, ואמר לו כמתמיה: "ידעת שכך יהיה - אבל מהר כל כך?! עוד לפני הקבורה היה רבי יהושע אצלי!"

לאחר אותו מעשה, שינן רבי נתן את השמות הקדושים על מנת לזכרם ביום פקודה, אולם כשדיבר אודותיהם עם רבינו, אמר לו רבינו: "אתה אינך זקוק לזה" - - ואכן, למרות זיכרונו הנדיר, נשכחו השמות ממנו.

קוויטל ובעיניו הטהורות הזה כי עתיד בעליו להסתלק מן העולם בשנה הקרובה, היה משליך את הפתקא מתחת לשולחנו.

והנה נכנס ובא אל חדרו של רבינו, תלמידו הגדול, נאמן ביתו, רבי נתן. עיניו החדות נחו על רצפת החדר, ולנגד עיניו, על אחד הפתקאות המונחות על הארץ, רואה הוא אחרדתו, את שמו של חברו רבי יהושע מזרין...

רבי נתן, שהבין היטב את משמעות הדבר, הזדעזע עד עמקי נפשו, אך מוכרח היה לשים מחסום לפיו.

במוצאי ראש השנה, בעת שנכנסו החסידים אל רבינו כדי ליטול ממנו ברכת פרידה, הבחין רבי נתן כי רבי יהושע מתמהמה בהיפרדו מרבינו, בוכה הוא בכי גדול ופניו שטופות דמעות - - -

כך הייתה דרכו בקודש של רבינו, להודיע לתלמידיו העתידיים להסתלק בשנה הקרובה, כי יומם קרוב, ולהכניס היטב לעולם הנצחי.

רבי יהושע שב לעיירת מגוריו, והתמסר

ערב ראש השנה, שנת תקס"ו.

רבינו הקדוש יושב בחדרו, בזה אחר זה נכנסים החסידים אל הקודש פנימה, כבני מרון עוברים הם לפני הרועה הנאמן ושופכים איש איש את מר ליבו, מפשפשים במעשיהם במשך השנה החולפת, מייחלים לזכות לתשובה שלימה ולהיכתב בספרן של צדיקים.

הצדיק הרחמן מאזין לשיח לבבם של אנשיו, ובקדושתו מהפך הכל לטובה, ומעלה אותם לכף זכות. כל אחד מהחסידים מתמהמה רגעים ספורים לפני ולפנים; בהבטה בעלמא חודרות עיניו הקדושות של הרבי אל תוך תוכה של הנפש, אין הוא זקוק לשמוע מילים רבות.

בטרם ייצא, יניח כל חסיד קוויטל על השולחן, ויעזוב בחדרת קודש את החדר.

בין הבאים, היה החסיד הנעלה רבי יהושע מהעיירה ז'רין. אף הוא כתב קוויטל, הניחו לפני הצדיק, ויצא.

מנהגו של רבינו היה, שכל אימת שהונח לפניו

השבוע לפני...

השבוע לפני 200 שנה

■ א באייר שנת תק"ע - השריפה בברסלב

היה זה בליל-שבת פרשת 'קדושים', בעת שאנשי רבינו ישובו מסביב לשולחנו הטהור ושמעו ממנו דיבורים נשגבים. פתאום פרצה שריפה ברחוב הסמוך, שאיימה להעלות באש את כל העיירה.

נוצרה מהומה גדולה, הכל נחפזו למלט את נפשות ביתם ורכושם, ואילו רבינו הקדוש נענה ואמר: "שוין, שוין" (= כבר, כבר) - - -

על כך כותב מוהר"ג: "כי כבר היה מוכן בדעתו שיהיה שריפה ודיבר הרבה מזה קודם" (ימי מוהר"ג' מד).

תיכף ברח רבינו מביתו ו"רץ סמוך לבית הכנסת, ולשם הביאו לו איזה מלבוש עם עורות (= מעיל פרוה) שלא יתקרר ח", מחמת שהיה אז חלוש מאד, ואחר כך עבר הנהר הקטן ברגליו בתוך המים, ועלה על ההר הגבוה למעלה וישב שם, וראה משם כל השריפה עד שנשרף ביתו. והספרי תורות שהוציאו מבית הכנסת ומבית המדרש, היו מונחים סמוכים אצלו, וגם כמה נפשות מישראל שברחו גם כן לשם. ואנחנו הצלנו כל מה שהיה בתוך ביתו, לא נשאר שום דבר מרכושו בתוך ביתו, כי את הכל הצלנו בעזרת השם יתברך (ראה חיי מוהר"ג תקמ"ז). ואחר כך, סמוך לאור יום שבת קודש, באתי אצלו, והיה יושב שם בשמחה; וישב ומסתכל על העיר ועל ביתו שנשרף" (חיי מוהר"ג ר"י).

את הצער על אובדן ביתו קיבל רבינו הקדוש באהבה ובשמחה, ובשבוע לאחר מכן, בעת שיצא מברסלב בדרכו לאומן, נענה ואמר: "גם מחמת זה נכון מאד מה שנשעתי מזה - (מתושבי ברסלב), כי אינו נכון שהם יהיו בצער - ואני בשמחה. כי בשלמא אם לא היה ביתי נשרף, רק הם בעצמם - הייתי מוכרח להצטער עמהם, כי מחמת שיש לישראל צער כזה - גם אני מוכרח לסבול עמהם, להצטער עמם בצרתם. אבל עכשיו שגם ביתי נשרף, ובודאי אני צריך לקבל באהבה ובשמחה (ראה ברכות ס ע"ג) וצריכים דייקא שמחה גדולה מאד, היינו להתגבר בשמחה גדולה מאד - ועל כן אין נכון שאהיה עמהם, כי הם שרויים בצער ואני אהיה בשמחה. והבן היטב" (חיי מוהר"ג קפו).

לחידודא

חידה מס' 48

באיזה תאריך (יום ושנה) התיישב רבינו הקדוש באומן?

הפתרון לחידה מספר 47

כמה פעמים גילה רבינו לרבי נתן ורבי נפתלי את המגילת סתרים? - פעמיים (ראה אבניה ברזל, לב).

זכה בהגרלה לחידה מס' 46

אברהם אנשין, שפת אמת, בית שמש. בזכות קנייה בסך 50 ₪, בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אורות ברסלב' 095-9950000. לאחר בחירת השפה, הקישו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נכונה עדי שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגולה על זכות קנייה בסך 50 ₪

שאלה:

שאלה: האם מותר לומר 'תיקון-הכללי' בלילה?

תשובת הרב בצלאל נהרי:

הפוסקים כבר התחבטו בשאלה אם מותר לומר תהילים בלילה. שכן במסכת קידושין (דף ל ע"א) נאמר: "לעולם ישלש אדם [את ימי השבוע - רש"י]: שליש במקרא; שליש במשנה; שליש בתלמוד". כך שיומיים בשבוע יש לעסוק במקרא; והרי החובה לעסוק בתורה היא ביום ובלילה. נמצא שלפי דין הגמרא אין קפידה ללמוד מקרא בלילה. וכך אכן פסק ה"פרי מגדים" (מש"ז רלח א) שיש ללמוד את שליש המקרא אף בלילה.

מאידך גיסא, מצינו ב'פרקי דרבי אליעזר' (פרק מו): "כל אותן ארבעים יום שעמד משה בהר [סיני] היה קורא מקרא ביום, ושונה [גמרא] בלילה". דברים דומים לזה נמצאים ב'מדרש תנחומא' (פרשת כי תשא לו): "כשהקב"ה היה מלמדו [למשה בשמיים] תורה שבכתב, היה יודע שהוא יום, וכשלמדו משנה, יודע שהוא לילה". הרי שאין ללמוד מקרא בלילה!

להלכה נפסק לפי דעת האר"י ז"ל הכותב בשער המצוות (פרשת ואתחנן לה ע"ב): "בשאר לילי השבוע אין ראוי לקרא מקרא, לפי שהמקרא הוא בעשיה, והלילה עצמה הוא בחינת עשיה, ואין ראוי לעורר הדינים. אבל בליל ו' כיוון שיום שישי מכין לשבת, והרחמים מתעוררים בו, לכן יכולים לקרא מקרא אף בלילה".

אך על כל מעיר היבן איש חי (בפרשת פקודי ז), בשם החיד"א, שעם-הארץ שאינו יודע אלא תורה שבכתב, מותר לו לקרא מקרא בלילה, אף לדעת האר"י.

ברם, אם לגבי לימוד מקרא בלילה יש דיעות שונות, הקילו רבים לומר תהילים בלילה. וכך נאמר בשו"ת "יוסף אומ"ן" (נד): "בעיה"ק ירושלים וחברון, אשר ישבתי בהם, נוהגים שאין לקרות מקרא בלילה - ואף על פי כן מנהג קדום שבכל לילה באשמורת קוראים בבתי כנסיות תהילים. ומקובל מופלא בדורנו (- הרש"ש) אמר, שאין לימוד תהילים בכלל אזהרת האר"י ז"ל. ומצאתי סמך לזה ממה שכתב במדרש (בראשית רבה סח) שיעקב אבינו היה קורא תהילים בלילה; ומעיקרא דוד רוב תהילותיו יסדן ואמרן לראש אשמורות".

גם בקרב מי שאינם נוהגים לומר תהילים בלילה, "נתפשט המנהג בכל המקומות לקרות תהילים אחר הצות הלילה. ואפילו בקהילתנו, ק"ק חסידיים, שאנו נוהגים בכל מיילי דאמר רבינו האר"י ז"ל, אנו קוראים תהילים בכל הלילות לרפואת חולים ולמנוחת נפטרים" (אמת ליעקב, קו, רעג). כך גם נפסק ב'כף החיים' (רלח, ט): "המנהג לומר תהילים אחר הצות, אפילו בלילות החול".

אך כאמור היו אחרונים שפסקו להקל באמירת תהילים אפילו קודם הצות, כך בשו"ת 'אבני צדק' (יו"ד קב) שכתב שאמירת תהילים ברבים הותר בלילה, ודבריו הובאו בשו"ת 'בית ישראל' (ל"ה). אלא שבשו"ת 'מי יהודה' התיר לומר תהילים קודם הצות רק "דרך תפילה ותחנונים בעת צרה לצורך רבים". גם בשו"ת 'יחי יעקב' (או"ח ש) כתוב: "שכל שקורא מזמורי תהילים בלילה דרך תפילה, אין בזה שום חשש".

לסיכום: בימי חול, קודם הצות הלילה - יש מתירים ויש אוסרים. לאחר הצות לילה - מותר. בליל שבת ויום טוב ובמוצאי שבת יש להתיר לומר תהילים כל הלילה.

אולם בקברי צדיקים ובמקומות הקדושים נהגו הכל להקל אפילו קודם הצות, אולי משום שבמקומות הקדושים ישנה קדושה עליונה ושולטים שם חסדים ורחמים עליונים, כמו בלילי שבת ויום טוב שבהם התירו לומר תהילים מאותו הטעם גם קודם הצות.

"וְרַחֵץ בַּמַּיִם אֶת כָּל בְּשָׂרוֹ" (ויקרא טו, טז)
 "במים - במי מקוה (עירוני ד ע"ב)

טבילה במקווה מהווה סגולה לישועה מכל הצרות. הרמז נמצא בפסוק: "מקוה ישראל מושיעו בעת צרה" (ירמיהו יד, ח) שכן המקווה מטהר את האדם מחטאיו, וממילא הוא נושע מייסוריו, שהרי אמרו חז"ל "אין יסורין בלא עוון" (שבת נה ע"א).

הזהיר בטבילת מקווה גם מגדיל את סיכויי לחזור בתשובה, כי מקווה הוא גם מלשון תקווה, כמו שכתוב "יש מקוה לישראל על זאת" (עזרא י, ב) כאשר הכוונה שיש תקווה לישראל לשוב מחטאם.

(עפ"י ליקו"מ ה"א נו וכת"י שנדפס בסו"ס פרפראות להכמה)

"וְבָא הַשְּׁמַשׁ וְנָהָר וְאַחַר יֵאָבֵל מִן הַקְּדוּשִׁים" (שם כב, ז)

פעמים רבות אדם מקבל חלישות הדעת - כל כך הרבה ניסיתי להתקרב לה; ולא הצלחתי; להיפך, נכשלתי בהרבה חטאים עד שאיבדתי את כל החשק שלי לנסות שוב...

אולם, התורה מלמדת אותנו שרחמי ה' מתחדשים בכל יום, כמו שכתוב: "חסדי ה' כי לא תמנו... חדשים לבקרים" (איכה כב וכו).

לאמור, שהקב"ה גומל עמנו בכל יום חסדים חדשים, כך שמה שלא הצלחנו עד כה אינו אומר כלום על להבא, כי לפי החסדים החדשים של היום יש לנו סיכוי חדש ותקווה חדשה.

את זאת אנו למדים מכך, שהטמא שטבל ועדיין הוא בטומאתו, הרי כשהשמש שוקעת ומתחילה יממה חדשה - גם הוא נטהר מחדש.

(עפ"י ליקוטי הלכות, ברכת השחרה ה)

בעת צרה, בשעת מצוקה.
 גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות
 1-800-255-522
 24 שעות ביממה

להעברת בקשות לתפילה ולהזדקקת נר
 בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה. לווות ופרנסה.
 לרפואה ולמקסה לילד. לנחת ושמחת חיים

דורצדיקים
 חוויה עם נשמה
 ההרשמה למגוון מסלולי הקיץ של דרך צדיקים בעיצומה. התקשרו עכשיו!
 ירושלים: רח' בית ישראל 38 בני ברק: רח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

המפיצים										
הר"ר יצחק דוב נימאן ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לע"פ הר"ר מרדכי מאיר ב"ר רפאל יעקב הכהן זצ"ל אביו היקר של יחידי	הר"ר יצחק גרינלד ה"ר תרמו והפיצו 1000 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן לידידים הר"ר מנחם רויכר ה"ר	הר"ר ירוחם רויכר ה"ר תרם והפיץ 750 גליונות שמחת הולדת הנכדים לבנו הר"ר מנחם הר"ר יוסף ה"ר	משפחת ליכטער ה"ר תרמו והפיצו 1000 גליונות לכבוד שמחת איחסי הנכד לביהם הר"ר יהודה ליכטער ה"ר הבה"ח נפתלי צבי ה"ר הר"ר משה רייכמאן ה"ר	הר"ר נחמן דיקשטיין ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לכבוד שמחת הבר-מצוה לבנו נתן שלום נ"י זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר שלמה זלמן עלבאן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"פ הר"ר מרדכי מאיר ב"ר רפאל יעקב הכהן זצ"ל נלב"ע כ"ב ניסן תשע"ו אביו היקר של יחידי הר"ר צבי כהן ה"ר	משפחת פוקסברומר ה"ר תרמו והפיצו 500 גליונות לע"פ אביהם הר"ר חיים ב"ר יעקב מנחם פוקסברומר זצ"ל נלב"ע ה"איר תשס"ג ת.נ.צ.ב.ה.	הר"ר אריה כהן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הבר-מצוה לבנו נחמן נ"י זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר נחמן בנדל ספיירא ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת איחסי הבן לבינו נחמן יעקב נ"י זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר אברהם שמואל דרדיק ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי' זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר אשר ארליכמן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שיחי' זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה
הר"ר דוד פרנקל ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הבר-מצוה לבנו יחזקאל אילני ש"ר נ"י זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר אשר ארליכמן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שיחי' זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר אריה כהן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הבר-מצוה לבנו נחמן נ"י זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר אברהם שמואל דרדיק ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי' זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר שלמה זלמן עלבאן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"פ הר"ר מרדכי מאיר ב"ר רפאל יעקב הכהן זצ"ל נלב"ע כ"ב ניסן תשע"ו אביו היקר של יחידי הר"ר צבי כהן ה"ר	משפחת פוקסברומר ה"ר תרמו והפיצו 500 גליונות לע"פ אביהם הר"ר חיים ב"ר יעקב מנחם פוקסברומר זצ"ל נלב"ע ה"איר תשס"ג ת.נ.צ.ב.ה.	הר"ר אריה כהן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הבר-מצוה לבנו נחמן נ"י זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר נחמן בנדל ספיירא ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת איחסי הבן לבינו נחמן יעקב נ"י זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר אברהם שמואל דרדיק ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי' זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	הר"ר אשר ארליכמן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שיחי' זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	

זכות עולם בהפצת האוצרות